

ILMAILUALAN UNIONI IAU:N JÄSENLEHTI

Unioni

24.2.2012

NRO 1

ILMAILUTIETOTEKNISET

osaksi IAU:ta

Tuulia Turusta / Työsuojelukausi vaihtui / Catering - muutosten vuosi

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Tuulia Turusta
- 6 Asuminen vie palkansaajan tuloista yli viidenneksen
- 7 Työturvallisuusrikosten enimmäisrangaistuksia on kiristettävä
- 9 Lyhyt kääntö
- 10 Yt-neuvottelut käyntiin Northportissa ja RTG:ssä
- 11 Työaikasopimukset uusiksi
- 11 Korkeimman oikeuden päätös vuokratyöntekijöiden asemasta
- 12 Uusi ammattiosasto 005
- 14 Yhteistoiminta-asiamies neuvoa ja valvoo
- 16 Kentän tasolta
- 16 Työsuojeluvaltuutetun tehtävät
- 17 Työsuojelukausi vaihtui

18 Catering – muutosten vuosi

Arkistokuva, Arto Kujala

- 20 Hapsu - Oikeutta hakemassa
- 23 Psykososiaaliset riskit työsuojeluvalvonnan erityisenä kohteena
- 24 Kylmää kyytiä kylmässä maailmassa
- 25 Kolumni
- 26 Parannusta 62-vuotiaan pitkäaikaistyöttömän asemaan
- 26 Työttömyysturvaan muutoksia vuoden alusta
- 28 Huugo Tungo
- 29 Ammattiosastojen kokouksia
- 30 In memoriam
- 30 Ennakkokutsu
- 30 Kuvakulma
- 31 Vastarakki
- 32 Työkykyneuvojalta tukea työhön paluuseen

KANSIKUVA:

ILTT kaartamassa kohti uutta kotikenttää.

Ilmailualan rakenteet ovat muuttumassa myös edunvalvonnan osalta.

Maalaus (akryyli) - Elina Rajala
Konsulentointi - JM Koskinen

Unioni

Levikki 4400
16. Vuosikerta

Julkaisija
Ilmailualan Unioni IAU ry

ISSN
1795-2840 (Painettu)
1795-343X (Verkkolehti)

Päätoimittaja
Juha-Matti Koskinen
Puh. 040 766 9040
juha-matti.koskinen@iau.fi

Toimitussihteeri
Pekka Kainulainen
Puh. 040 528 8166
pekka.kainulainen@iau.fi

Toimituskunta
Markus Berg
Reijo Hiltunen
Pekka Hintikka
Arto Kujala
Ari Miettinen
Vesa Suni
Sari Virta
Jyrki Väyrynen

Toimitus
John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI
Fax. (09) 47857 250

Osoitteenmuutokset
Liiton jäsenistön osoitteenmuutokset päivittyvät automaattisesti postiin/väestörekisteriin tehdyn ilmoituksen perusteella. Muut osoitteenmuutokset voi toimittaa mieluiten sähköpostitse osoitteeseen iau@iau.fi.

Ilmestyminen
Lehti ilmestyy 2012 kuusi kertaa.
Ilmestymisaikataulu sivulla 30.

Aineisto
Toimitus ei vastaa pyytämättä lähetettyistä aineistoista eikä palauta niitä.

Ulkoasu
Elina Rajala

Paino
Sälekarin Kirjapaino Oy
Somero

Valtion leiviskä

Elämme mielenkiintoisia aikoja. Valtionyriyten omistajaohjauksesta vastaava kehitysministeri **Heidi Hautala** kertoi Yleisradion haastattelussa torstaina 9.2 olevan harkinnassa, että valtio saattaa luopua osakkeiden enemmistöomistuksestaan Finnairissa. Lähes samanaikaisesti toisaalla Finnair ruoti raskaasti tappiollista viime vuoden tulostaan ja kaavaili tulevaa. Tavanomaisten henkilöstölle suunnattujen säästötoimien ja ulkoistusvalmistelujen lisäksi kerrottiin suunnitelmista partnerin kanssa yhteisomistuksessa olevan lentoyhtiön perustamiseksi. Hankkeen tarkoituksena on ratkaista Pohjoismaiden, sekä muun Euroopan syöttöliikenteen kilpailukykyyn liittyvät ongelmat.

Molemmat osapuolet arvioivat jälkikäteen ajoituksen sattumaksi.

Työntekijäpuolen perinteinen kanta valtion omistukseen yrityksissä on ollut myönteinen. Sen on katsottu takaavan pitkäjänteisyyttä yritysten työvoimapolitiikkaan ja edustavan toisenlaista yhteiskuntavastuuta kuin yksityisellä sektorilla on tapana toteuttaa. Leivän kapeuden ja pituuden välistä suhdetta ovat suoraan valtion palveluksessa olevat muiden iloksi arvioineet maailman sivu. Turvallisuuden tunteesta on osa riittänyt myös valtion omistuksessa olevien yritysten palkan-saajille. Esimerkiksi konkurssista aiheutuvaa töiden loppumisen uhkaa ei ole tarvinnut juurikaan tuntea.

Tilanne on kuitenkin selkeästi viimeisten vuosien aikana muuttunut. Äänenpainot ovat vaihtuneet selkeästi kriittisemmiksi. Tämä pätee yhtälailla niihin yrityksiin, joissa valtio on vain osaomistajana kuten Finnair, kuin niihin, jotka se omistaa kokonaan, kuten vaikkapa Itella tai VR-yhtymä. Yhteistä esitetystä arvostelusta on ollut yhteiskunnan kokonaisedun ja vakaan henkilöstöpolitiikan syrjäyttäminen neljännesvuosi-ideologian tieltä.

Ilmailualan Unionin koko historian ajan on Finnair ollut sen jäsenistön suurin työnantaja. Pian näin ei kuitenkaan luultavasti enää ole. Niin nopeasti on sen suhteellinen osuus vähentynyt. On oikeastaan hyödytöntä spekuloida mitkä lähihistorian vaihtoehdot olisivat olleet, jos valtio ei olisi linjannut Finnairia strategiseksi omistukseksi, tai mitkä ne ovat jatkossa jos niin ei enää ole. Onko näillä vaihtoehdoilla edes merkittävää eroa? IAU:n jäsenistölle on ulkoistusten ja saneerausten polku jo käynyt kovin tutuksi. Kannattavampaa on keskittyä niihin toimiin, joilla jäsenten työ- ja palkkaehdot jatkossakin parhaan kyvyn mukaan turvataan. Sekä niihin toimiin, joilla tuossa yrityksessä vuosikymmenten aikana syntyneen korkean järjestäytymisasteen ja vankan ay -kulttuurin perintö onnistutaan vaalimaan.

JM KOSKINEN

Juhani Haapasaari

”

On mahdotonta arvioida, mitä muutoksia valtion vetäytyminen Finnairin enemmistöomistuksesta aiheuttaisi

Tuulia Turusta

Turku on yksi Suomen vilkkaimmista lentoasemista. Sinne operoivat airBaltic, Blue1 ja Finnair, näistä ensin mainittu usein Golden Airin, ja jälkimmäinen nyttemmin Flyben kalustolla. Muita reittiyhtiöitä ovat Norwegian, SAS, Turku Air ja Wizz Air. Tuttuja vieraita ovat myös monet charter-yhtiöt. Rahtiliikennekin on taas vilkastunut DHL:n perustettua suuren terminaalin.

■ Viime vuoden marraskuun loppuun asti oli Turun lentoasemalla kolme maa- ja matkustajapalveluyritystä. Airpro, Inter Handling Turku ja ISS Aviation, ja kilpailu sen mukaista. Nyt määrä on kutistunut kahteen IH:n ja ISS:n aloitettua yhteistoiminnan. Sen myötä entiset ISS:n työntekijät siirtyivät liikkeen luovutuksella IH:n palvelukseen. Yritykset päätyivät samankaltaiseen järjestelyyn myös Tampereen lentoaseman osalta.

Haastattelimme parin virkaiältään, mutta ei muuten, varttuneemman turkulaisen virkailijan tuntemuksia muuttuneesta tilanteesta uuden työnantajan palveluksessa. Näkemystä muutoksista on kertynyt. Heille kysymyksessä oli jo kolmas liikkeenluovutus muutaman vuoden sisään. Aiemmat työnantajat olivat SAS, SGS, ISS ja siis viimeisimpänä IH.

Onko työ muuttunut?

Työ ei ole toistaiseksi muuttunut. Asiakkaita palvelee edelleen kahtena eri ryhmänä. Vanhat ISS:n virkailijat hoitavat Blue1:ia ja SAS:ia. Vanhat IH:n virkailijat puolestaan Finnairia, Flybea ja charter-lentoja. ISS:n vanhasta liikennetoimistosta ja taukotilasta on tehty esimiesten työhuone ja neuvottelutila. ISS:n työntekijät muuttivat IH:n tiloihin. Lentävälle henkilökunnalle on lisäksi tehty erillinen crew center – miehistötila, jossa he voivat valmistella päivän lentonsa. Liikenne on toistaiseksi pysynyt samanlaisena, muutamaa Kööpenhaminan vuoron peruuntumista lukuun ottamatta.

Onko matkustajia riittänyt?

Kyllä on - ylibookattuja lentoja on viikoittain. Varsinkin niinä päivinä kun il-

tapäivän Kööpenhaminan lentoa ei ole. Muut lennot ovat täynnä.

Onko talvi aiheuttanut peruutuksia tai muita epäsäännöllisyyksiä?

Niitä päiviä on taas ollut - ihan kiitettävästi. Jäätävä sade, lumisade ja liukkaus ovat olleet haittana. Toki joukkoon mahtuu myös muutama tekninen vika. Peruutukset ja muut epäsäännöllisyydet tulevat murphyn-lain mukaisesti useimmiten ryppäinä. Kaikkea mahdollista tapahtuu muutaman viikon ajan, ja sitten taas yhtäkkiä kaikki sujuu ihan normaalisti.

Kuinka IH - ISS kumppanuus on alkanut?

Kumppanuus alkoi ehkä hieman liian nopealla aikataululla. Yhteistyötä ei vielä päivittäisessä työssä ole. Ristiin

Ilmailualan Unionin hallitus hyväksyi kokouksessaan 8.2 molemmissa yrityksissä Helsinki- Vantaan ulkopuolisilla lentoasemilla sovellettavat sopimukset Tasoittuvan työajan käyttöönotosta ja Osa-aikaisten työntekijöiden työehdoista.

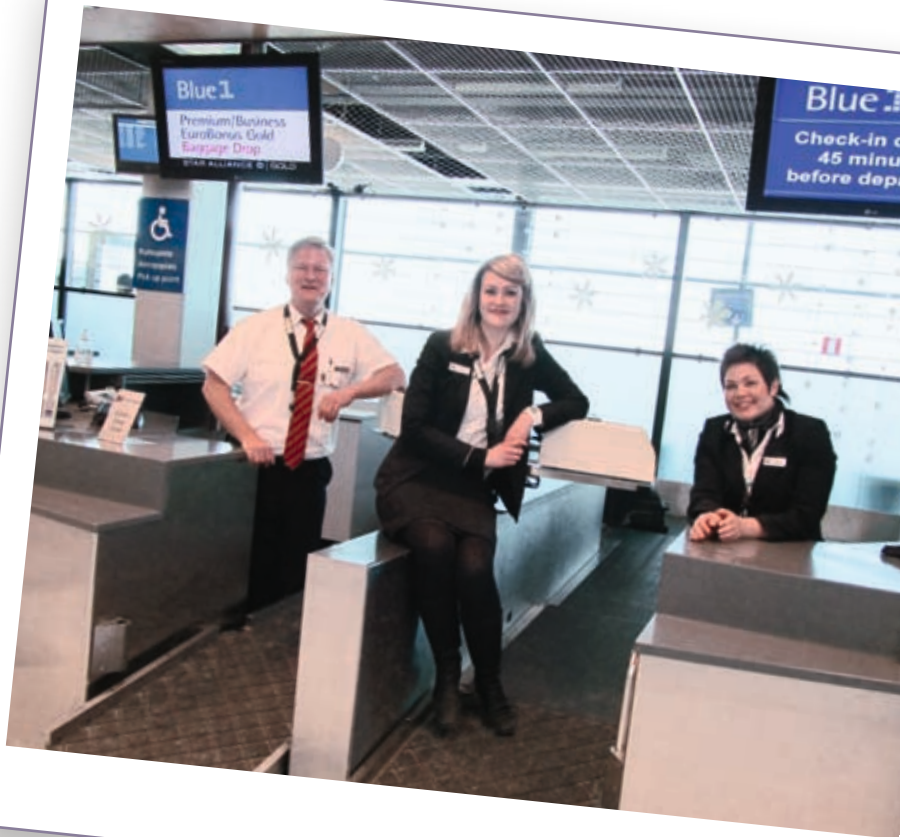
◀ **Tanja Salminen ja Mika Seppäläinen hymyilevät kilpaa Naantalien auringon kanssa.**

koulutusta ei ole vielä ollut mahdollista järjestää, koska henkilökunnan määrä riittää juuri ja juuri päivittäisen liikenteen pyörittämiseen. Vanhoista virkailijoista osa on äitiyslomalla tai hoitopaalla, ja jokunen vanha työntekijä on myös siirtynyt uusiin töihin.

Tiedottaminen toimii hyvin, henkilökunnan kokouksia pidetään säännöllisesti ja epäselvistä asioista otetaan selvää nopeasti. Olemme tyytyväisiä lähimmän esimiehemme toimintaan, ja pienempään organisaatioon. Asioihin tartutaan heti.

Miten arvelisitte työn muuttuvan kevään tai lähitulevaisuuden aikana?

Kun koulutukset saadaan käyntiin ja opitaan molemmat järjestelmät, tulee työstä tasavertaisempaa kun pystytään hoitamaan kaikkia lentoja. Erittäin suuria haasteita tulee kuitenkin olemaan Blue1:in ja SAS:n epäsäännöllisyystilanteiden hoitamisessa. IH:N virkailijoilla ei ole lipputoimistokoulutusta. Finnairin lentojen uudelleen reititykset kuuluvat yhtiön omalle epäsäännöllisyyksistä vastaavalle ryhmälle, kun taas Blue1:in ja SAS:n epäsäännöllisyystilanteet hoidetaan itse paikan päällä. Eli molemminpuolisiin *multifunction*-tehtäviin on vielä melkoisen pitkä matka.

ISS:n ja IH:n yhdistyminen toi Emilia Valtosen osaksi hyväntuulista porukkaa.

LIIKKEENLUOVUTUKSEN JA YHTEISTOIMINNAN PLUSSAT JA MIINUKSET HENKILÖKUNNAN SILMIN

Plussaa

- + pieni organisaatio, liiallinen hierarkia on poistunut. Asioita ei tarvitse kierrättää väliportaana esimiesten kautta.
- + henkilökunnan yhteiset tilat tuovat yhteisöllisyyttä ja "me- henkeä".
- + monipuolisuutta ja uusia haasteita on tulossa – uudet järjestelmät ja lentoyhtiöt.
- + kun koulutus järjestelmiin ja eri lentoyhtiöiden sääntöihin ja palveluvaatimuksiin on valmis, saadaan "paketti valmiiksi" ja rusetti päälle.
- + Valo tunnelin päässä on olemassa kunhan asiat vain lokahtavat kohdalleen.

Miinusta

- miehitys työvuoroissa on vedetty minimiin. Esimerkiksi iltavuorot tehdään yksin. Se aiheuttaa henkistä painetta ja turvattomuuden tunnetta, sekä ylisuorittamista.
- Vakiintuneisiin työsuhte-etuihin liittyvissä kysymyksissä on työnantajan äänensävy ollut toistaiseksi melkoisen ehdoton. Mutta kunhan yhteinen näkemys työsuhteen ehtoihin löytyy, kääntyy sekin asia positiiviseksi.

SARI VIRTÄ

Asuminen vie palkansaajan tuloista yli viidenneksen

Helsingissä 1.2.2012 pidetyssä ”Palkansaajien asuntopoliittisessa seminaarissa” keskusteltiin kasvavista asuntomenoista, palkansaajien ostovoimasta ja vuokra-asuntopulan vaikutuksista työllisyyteen. Seminaarin järjestivät yhteistyössä SAK ja Vuokralaiset VKL ry.

■ Seminaarissa puhuneen Tilastokeskuksen kehittämispäällikkö **Ilkka Lehtisen** mukaan asuminen vie palkansaajan tuloista yli viidenneksen.

– Pääkaupunkiseudulla palvelualojen palkalla ei tällä hetkellä kykene vuokraamaan tai ostamaan asuntoa vapaarahoitteisilta markkinoilta. Kunnat ja yleishyödylliset yhteisöt ovatkin avainasemassa kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarjonnassa, Lehtinen totesi.

Palkansaaja- ja vuokralaisliikkeelle yhteistä edunvalvontaa

Vuokralaiset VKL ry:n puheenjohtaja **Sirkka-Liisa Kähärä** totesi, että asuntopula vie aikaa myös perheeltä.

– Yhä kauempaa käydään töissä ja yhä enemmän käytetään vuorokaudes-

ta matkustamiseen asunnon sekä työpaikan välillä. Olisi tärkeää, että ay-liike nostaisi palkansaajaystävällisen asuntopoliitikan yhdeksi neuvottelutavoitteeksi, Kähärä ehdotti.

Vuokralaiset VKL ry:n varapuheenjohtaja, kansanedustaja **Kari Uotila** toivoi palkansaajaliikkeen ja vuokralaisliikkeen yhteisen edunvalvonnan tiivistämistä.

– Vaikuttaminen asumiskustannuksien alentamiseen esimerkiksi tulevissa raamiratkaisuissa olisi tehokasta edunvalvontatyötä palkansaajien ja heidän perheittensä kannalta.

Vuokra-asuntoja on rakennettava nopeasti lisää

SAK:n varapuheenjohtaja, järjestöjoh-

taja **Matti Huutola** esitti kokonaisvaltaista asuntopoliittikkaa, jossa otettaisiin huomioon asuntojen ja työpaikkojen sijainti, joukkoliikenteen ja palveluiden tehokas järjestäminen sekä erilaisten asukasryhmien tarpeet.

– Talouden kasvun vauhdittamiseksi tarvitaan myös työvoiman liikkuvuuden parantumista. Vain laadukkaiden ja kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarjonta mahdollistaa äkillisten rakennemuutosten aiheuttaman työvoiman liikkuvuuden, totesi Huutola.

PRO-liiton puheenjohtaja **Antti Rinne** oli samaa mieltä työvoiman liikkuvuudesta.

– Nykymaailmassa voi joutua työsuhteen loppuessa muuttamaan omalta asuin-paikkakunnaltaan muualle työ-

Työturvallisuusrikoksien enimmäisrangaistusta on kiristettävä

■ SAK vaatii työturvallisuusrikoksista säädetyn enimmäisrangaistuksen kiristämistä. Tällä hetkellä työturvallisuusrikoksesta voi saada enimmillään yhden vuoden vankeusrangaistuksen, mikä on vähemmän kuin esimerkiksi talous- ja ympäristörikoksissa.

- Kuten Helsingin Sanomien 30.1 julkaisemasta uutisesta käy ilmi, nykyinen oikeuskäytäntö rankaisee vakaviin tapaturmiin tai jopa kuolemaan johtaneista työturvallisuusrikoksista käytännössä vain lievillä sakoilla. SAK on jo pitkään esittänyt, että työturvallisuusrikosten enimmäisvankeusrangaistus nostettaisiin kahteen vuoteen, SAK:n päälakimies **Timo Koskinen** sanoo.

Vankeusrangaistuksen kiristäminen pidentäisi myös työturvallisuusrikosten syyteoikeuden vanhentumisaikaa, joka nykyisellään on kaksi vuotta.

- Vakavaan työtapaturmaan joutunut työntekijä ei välttämättä saa lainkaan oikeuskäsittelyä, kun poliisi ja syyttäjät eivät ehdi käsitellä usein vaikeasti selvitettävää työsuojelurikosta vanhentumisajan puitteissa, Timo Koskinen huomauttaa.

Yhteisösakkoa käytetään niukasti

Nykylain mukaan työturvallisuusrikoksesta voidaan rangaista myös yhteisösakolla, mutta sen käyttö on jäänyt vähäiseksi. Lisäksi määrätty summat ovat jääneet selvästi enimmäismäärää 850 000 euroa pienemmiksi. Timo Koskisen mukaan yhteisösakkoja pitäisi käyttää nykyistä useammin.

- Korkeilla yhteisösakoilla olisi työsuojelurikoksiin ennalta ehkäisevä vaikutus. Korkean sakon uhka pitäisi huolen siitä, ettei yrityksille synny kiusausta hankkia kilpailuetua työntekijän turvallisuuden ja terveyden kustannuksella.

Kaiken a ja o on kuitenkin työturvallisuudesta huolehtiminen itse työpaikalla.

- Hyvä turvallisuusjohtaminen edistää työntekijöiden työssä pysymistä ja vähentää sairauspoissaoloja, tapaturmia ja ennenaikaista eläkkeelle siirtymistä. Tuloksellinen työsuojelu on yksi tuottavuuden ja kilpailukyvyn avaintekijöistä, Timo Koskinen muistuttaa.

LÄHDE: SAK

listyäkseen uudelleen. Vakavan esteen työvoiman liikkuvuudelle aiheuttaa se, että asumista ei kyetä uudella paikkakunnalla kohtuudella järjestämään. Ongelman ratkaisu olisi, että kasvukeskuksissa olisi saatavilla riittävästi kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja, ehdotti Rinne.

JHL:n puheenjohtaja **Jarkko Eloranta** vaati, että edullisia vuokra-asuntoja on rakennettava lisää nopeasti ja yli suhdanteiden.

- Rakentamista ei kuitenkaan pidä keskittää tietyille alueille, koska se kiihdyttäisi jo alkanutta asuinalueiden eriytymistä hyviin ja huonoihin. Eriytymisen taas heijastuu kouluihin ja muihin lähipalveluihin, jotka niin ikään rupeavat jakautumaan arvostettuihin ja karteltuihin, varoitti Eloranta.

*Tee
läheisellesi
palvelus
suosittelemalla
meitä osoitteessa
turva.fi/kaveri*

Asiakkaistamme 95 % voisi suositella meitä lämpimästi.*

Jotain olemme siis tehneet oikein. Uskomme, että asiakkaidemme tyytyväisyyteen on yksinkertainen selitys: ensiluokkainen ja suora palvelu. Jos sinulla on sisar, lankomies tai hyvänpäiväntuttu, joka mielestäsi ansaitsee hyvää kohtelua, vinkkaa hänelle, että on olemassa palvelevampi ja reilumpi vakuutusyhtiö. Teet palveluksen kaverillesi sekä itsellesi. Asiakassuhteeseen johtaneen suosittelun palkitsemme K-ryhmän 20 € lahjakortilla.

* Turvan asiakastyytyväisyystutkimus 2011

Olemme asiakkaidemme omistama, erityisesti ammattiliittojen kanssa yhteistyötä tekevä keskinäinen vakuutusyhtiö. Palvelemme puhelimitse numerossa 01019 5110 ma-pe 8-18 sekä osoitteessa www.turva.fi

Eläkkeelle jää 77 000 suoma- laista

■ Arvioiden mukaan 77 000 suoma-laista jää eläkkeelle vuoden 2012 aikana. Tämä on jopa 5 000 henkilöä enemmän kuin vuonna 2011 ja lähestyy jo vuoden 2009 ennätystä eli 80 000 eläköityjää. Tilastoasiantuntija **Jari Kannisto** Eläketurvakeskuksesta uskoo, että tämän jälkeen eläkkeelle jäävien määrä laskee rajusti väestön ikärakenteen ja taloustilanteen vuoksi.

Kanniston mukaan vuonna 2012 eläkkeelle jäävien eläke on parempi kuin vuonna 2011 eläköityvien. Tutkimuspäällikkö **Eila Tuominen** kertoo, että suuri osa eläkeläisistä pitää toimeentuloa kohtalaisen hyvänä verrattuna väestöön keskimäärin, vaikka tulotaso putoaa eläkkeelle jäädessä usein lähes 60 % verrattuna työansioihin.

Uutisia netissä

■ Mistä löydät ajankohtaisia uutisia ilmaiseksi tai ammattiyhdistysasioista? No osoitteesta www.iau.fi tietysti. IAU:n kotisivun Uutiset mediassa -palsta seuraa laajasti uutistarjontaa eri tiedotusvälineissä. Apuna käytetään Meltwater News -palvelua. Sivulle valitaan aihealueen kiinnostavimmat uutiset päivittäin.

Ajankohtaista -palstalla julkaistaan liiton ja SAK:n tärkeimmät uutiset. Palstalla julkaistaan myös esimerkiksi Kelan, STM:n ja monen muun tahon tiedotteita.

Uutisvinkkejä ja palautetta liiton kotisivuista voi lähettää osoitteeseen iau@iau.fi.

Oppaita

■ Yhteistoimintaopas on Ammattiliitto Pro:n, SAK:n ja sen jäsenliittojen laatima verkko-opas, osoitteessa www.yhteistoimintaopas.fi. Opas on tarkoitettu luottamusmiehille, työsuojeluvalltuutetuille ja kaikille, jotka ovat kiinnostuneita yhteistoimintalaista ja sen tulkinasta.

Vastaava vuosilomalakia käsittelevä verkko-opas löytyy osoitteesta www.vuosilomaopas.fi.

Uusi opas maahanmuutosta

■ SAK, STTK ja Akava ovat julkaisseet luottamushenkilöille oppaan maahanmuuttokysymyksistä. Faktaa ja fiktiota maahanmuutosta -oppaassa annetaan mm. käytännön vinkkejä siitä, miten maahanmuuttajat voidaan ottaa huomioon työpaikalla ja jäsenhankinnassa. Lisäksi eri alojen asiantuntijat ja tunnetut henkilöt vastaavat lyhyesti yleisiin maahanmuutosta esitettyihin väitteisiin.

- Oppaan tarkoituksena on purkaa työpaikoilla esiintyviä ennakkoluuloja ja kannustaa luottamushenkilöitä olemaan yhteydessä työpaikan maahan-

muuttajiin. Oppaasta löytyy myös tiivis ohjeistus ammattiliiton jäsenyyden markkinoinnista, SAK:n maahanmuuttoasioiden asiantuntija Eve Kyntäjä kertoo. Kyntäjä on ollut mukana oppaan laatimisessa.

Faktaa ja fiktiota maahanmuutosta -oppaan ovat julkaisseet SAK, STTK, Akava, Siirtolaisinstituutti ja Itämeren työmarkkinayhteistyöfoorumi BSLN. Kolmikantaisessa BSLN-foorumissa on mukana yli 20 osapuolta yhdeksästä Itämeren maasta.

Opasta voi tilata mm. SAK:sta osoitteesta tilaukset@sak.fi. Se on saatavilla myös pdf-muodossa IAU:n kotisivuilta, Ajankohtaista, 11.2.2012.

Yt-neuvottelut käyntiin Northportissa ja RTG:ssä

Northportissa ja RTG Ground Handlingissa on käynnissä yt-neuvottelut, jotka linkittyvät osittain toisiinsa. RTG on tuottanut alihankintana tulopalvelut Northportille. Nyt tämä sopimus on katkolla.

Northport

Yt-neuvottelut käynnistyivät Northportissa keskiviikkona 15.2. Työnantajan esittämässä kutsussa neuvottelutarvetta perustellaan toimintojen uudelleenjärjestelyillä ja niihin liittyvillä kustannussäästöillä.

Suunnitelman mukaan Northportin asiakaspalvelu- sekä resurssienhallintatoiminnot ja GCS Helsinki-Vantaa Airport Ground Customer Servicen toiminnot yhdistyisivät tulevaisuudessa. Tämän vuoksi yt-neuvotteluis-

sa tullaan käsittelemään työntekijöiden nykyisten toimenkuvien muuttamisia ja uusia toimenkuvia. Esillä on myös asiakaspalvelutoimintojen ulkoistamisvaihtoehdot.

Työnantajan ilmoituksen mukaan käynnistettävän prosessin seurauksena voi olla myös työsuhteiden päättäminen tuotannollisella ja taloudellisella perusteella, jos uusiin tehtäviin sijoittumisista ei yksilötasolla päästä ratkaisuihin. Mahdollinen työsuhteiden päättymisen voi koskea alustavan arvion mukaan enintään 40 henkilöä. Mahdollisten irtisanotavien määrä tarkentuu vasta muiden, henkilöstön kannalta lievempien ratkaisuvaihtoehtojen selvittyä.

RTG

RTG on käynnistänyt yt-neuvottelut sekä Helsinki-Vantaan tulopalvelussa että Tampereella. RTG sai tulopalvelun

hoitaakseen alihankintana, kun Finnair Ground Handling ja SAS Ground Services Finland ulkoistivat kesällä 2007 omat tulopalvelutoimintonsa. Tällöin työntekijät siirtyivät liikkeen luovutuksella ns. vanhoina työntekijöinä RTG:n palvelukseen.

Sittemmin SAS ulkoisti myös kaikki muut maapalvelutoimintonsa ISS Aviationille, joka aloitti uudelleen oman tulopalvelun. Tällä hetkellä näyttää todennäköiseltä, että myös Finnair järjestee tarvitsemansa tulopalvelutoiminnan uudelleen sillä tavalla, että Northportin ja RTG:n välinen alihankintasuhde katkeaa. Tähän perustuen RTG on käynnistänyt yt-neuvottelut.

Tulopalvelun lisäksi RTG on aloittamassa yt-neuvottelut myös Tampereella. Syyksi työnantaja on myös siellä ilmoittanut tuotannolliset ja taloudelliset syyt.

JM Koskinen

Ilmailutietotekniset osaksi IAU:ta

Ammattiosasto 005

Ilmailualan Unionin hallitus hyväksyi Ilmailutietotekniset ILTT ry:n jäsenekseen kokouksessaan 7.12.2011. Liittyminen tapahtui aiemmin allekirjoitetun perustamissopimuksen mukaisesti. Ammattiosaston jäsenyys alkoi vuoden alusta. Liittymisen myötä ILTT:stä tuli seitsemäs tällä hetkellä Ilmailualan Unionissa toimiva ammattiosasto.

■ ILTT on pitkän linjan edunvalvoja ilmailualalla. Tarkalleen ottaen se on järjestönä vanhempi kuin IAU. Toimintansa se aloitti jo vuonna 1956. Tällä hetkellä sillä on lähes sata jäsentä. He työskentelevät Finavian lennonvarmistuksen ja lentoliikenteen ylläpidon teknistä ja operatiivista erityisosaamista vaativissa tehtävissä. Jäsenmäärä kasvoi edelleen vuodenvaihteessa, kun jo aiemmin IAU:hun liittyneet lennonjohto-operaattorit siirtyivät uuteen ILTT:n ammattiosastoon. ILTT:n työehtosopimus, Finavia/Ilmailutietoteknisiä koskeva sopimus TES 319205, on solmittu Palvelualojen Työnantajat PALTA ry:n kanssa.

Pyysimme osaston puheenjohtajaa **Pekka Martinia** arvioimaan prosessin vaiheita ja tavoitteita.

Missä vaiheessa ILTT ryhtyi pohtimaan liittymistä IAU:n jäseneksi ja kuinka kaikki sitten oikein kävi?

Vuonna 2010 aikana alkoi keskusteluissa kuulua mielipiteitä liittymisestä vahvemman taustaorganisaation osaksi. Keskusjärjestöön sitoutuminen ei ollut meille tyystin vieras asia, olihan ILTT menneinä vuosina pitkään STTK:n jäsen. Keskustelut johtivat ensi vaiheessa yhteistyösopimukseen SAK:n kanssa 13.tammikuuta 2011. Tämän jälkeen arvioimme tilannettamme kaikkien vaihtoehtojen osalta. IAU:lta saamamme apu kesän työehtosopimusneuvottelujen sovittelussa oli korvaamattoman arvokasta ja teki valinnasta lopulta huomattavasti helpompaa.

Millaisia edunvalvonnallisia odotuksia teillä on IAU:n jäsenyyden suhteen?

Lyhyellä tähtäimellä suurin kysymys lienee jaksotyön käytön ja varallaolosopimusten epäselvyyksien selvittäminen. Toinen asia on työehtosopimuksemme soveltaminen kaikkiin, jotka tekevät sen alaisia töitä.

Sitten ovat arkiset laki-, sopimus- ja luottamusmiestoiminnan tietämyksen lisääminen jäsenistömme keskuudessa. Pidemmällä tähtäimellä tärkeä on NEFAB (North European Functional Airspace Block) – sopimus, joka yhdistää pohjoisen taivasta ilmailulainsäädännön osalta, ja ehkä tulevaisuudessa myös näitä palveluita tuottavien työntekijöiden työläinsäädännön osalta. Luonnollisesti olemme tästä kiinnostuneita.

Entä millaista poppoota jo aiemmin järjestäytyneiden ammattiosastojen on teistä lupa odottaa?

ILTT on joukko rautaisia lennonvarmistuksen ammattilaisia ympäri Suomea Vantaalta Ivaloon. Joukossamme on operatiivista ja teknistä henkilöstöä. Löytyy ohjelmistojen ja järjestelmien käyttäjiä, sekä laitteiden ja ohjelmistojen asennus- ja huoltohenkilöstöä. Lyhyesti sanottuna olemme ryhmä joka ylläpitää, käyttää ja rakentaa laitteita ja järjestelmiä lennonjohdon tarpeisiin. Lisäksi huolehdimme lentokenttien terminaalilaitteista ympäri Suomen. Tällä hetkellä niitä on 25 kappaletta. Siis lentoasemia, laitteita on jonkun verran enemmän.

ILTT:n jäsenten työpanos tarjoaa lennonjohtajille toimivat ja varmat työka-

lut liikenteen johtamiseen. Tämä puolestaan takaa lentomatkustajille sujuvan ja mukavan, sekä ennen kaikkea turvallisen lentomatkustuskokemuksen.

Me olemme sellainen pieni mutta pipurinen joukko turvallisen lentoliikenteen puolesta.

Tätä jo sivuttiin, mutta kurkistetaan vielä kristallipalloon ja arvioidaan tulevaisuuden yhteisiä pyrkimyksiämme?

Tavoitteenamme on tulla osaksi IAU:n toimintaa aktiivisena, tärkeänä ja tasa-arvoisena ammattiosastona. Muuten meillä säilyy perustehtävämme olla mukana tekemässä päätöksiä siellä, missä työehtosopimustamme tulkitaan ja noudatetaan. Olemme valmiita kehittämään toimintaamme ja työehto-

sopimustamme siihen kohdistuvien haasteiden vaatimalla tavalla niin, että jäsentemme työ- ja palkkaehdot, sekä taloudelliset ja oikeudelliset edut paranevat tai ainakin säilyvät. Yksi tie tulevaisuudessa voisi olla toimia sen puolesta, että työ- ja palkkaehdot toteutuisivat nykyistä yhtenäisemmin koko lennonvarmistuksen osalta.

ILTT IAU:n ammattiosastona haluaa edelleen olla vakavasti otettava neuvottelukumppani työehtosopimusneuvotte- luissa työnantajamme Finavian ja työnantajayhdistys Paltan kanssa.

Näiden toteuduttua olisi edessämme molempia osapuolia hyödyttävä yhteistyö, jonka hedelmänä olisi edelleen jatkuva turvallinen ja sujuva lentoliikenne.

JM KOSKINEN

Viereisellä sivulla ILTT:n johtokuntaa: Katariina Paananen, Tuula Vilke-Kaijanen, Osmo Pekurinen, Pekka Martin, Isko Hakala ja Ari Juonolainen.

Pekka Martin

Ari Miettinen

Yhteistoiminta-asiamies neuvoa ja valvoo

IAU:n edunvalvontavaliokunnan kokouksessa tammikuussa kuultiin mielenkiintoinen puheenvuoro. Puhujana oli yhteistoiminta-asiamies **Helena Lamponen**

■ Syyskuun alussa 2010 yhteistoiminta-asiamiehen tehtävässä aloittanut Helena Lamponen valvoo yt-lain ja muiden henkilöstön osallistumisjärjestelmiä koskevien lakien noudattamista. Asiamiehen tehtäviin kuuluvat myös henkilöstörahastojen valvonta ja henkilöstörahastorekisterin ylläpito. Hänen ensisijainen tehtävänsä on antaa ohjeita ja neuvoja lakien soveltamisessa.

Asiamiehellä on myös valtuudet antaa työnantajalle kehoitus lainvastaisen menettelyn korjaamiseksi, saattaa asia esitutkintaan ja vaatia eräissä tapauksissa tuomioistuimelta uhkasakon asettamista. Yt-asiamiehen myötä valvonta tehostuu ja yritykset ja palkansaajat voivat saada tukea yhteistoimintalain soveltamisessa kustannuksitta. Tällä on merkitystä erityisesti pk-yrityksille ja kasvuyrityksille. Yhteistoimintalain piiris-

sä on noin 8 000 yritystä ja runsaat 800 000 työntekijää.

- Ykkösprioriteettina työssä on yhteistoimintalain ja muiden henkilöstön osallistumista koskevien lakien tunnetuksi tekeminen. Haluan myös vaikuttaa siihen, että yhteistoimintalaki käsitetään aidosti neuvotteluun ja kehittämiseen kannustavana toimintana. Yt-laki on kehittämislaki, ei ensisijaisesti irtisanomislaki, Helena Lamponen korostaa.

- Henkilöstösuunnitelma ja koulutustavoitteet laaditaan vuosittain yhteistoimintaneuvotteluissa. Myös luottamusmiehellä on näissä asioissa aloiteoikeus. Työ- ja Elinkeinoministeriö teki tutkimuksen josta kävi ilmi, että suunnitelma tai tavoitteet tai molemmat puuttuvat puolesta tutkituista yrityksistä.

- Yhteistoiminta toteutuu yrityksessä, työ tehdään siellä. Siksi on tärkeää, että yt-laki tunnetaan. Jos lakia ei tunneta, ei sitä välttämättä osata myöskään soveltaa, painottaa Lamponen.

Neuvottelujen oikea-aikaisuus

Kysymykseen, milloin yt-neuvottelut pitäisi käynnistää, ei Lamposen mukaan ole yksiselitteistä vastausta.

- Yhteistoimintamenettely on aloitettava sellaisessa asian valmistelun vaiheessa, että vuorovaikutus voi toteutua myös käytännössä. Pääperiaate on, että jos työnantaja harkitsee työvoiman käytön vähentämistä taloudellis-tuotannollisista syistä, on neuvottelut silloin aloitettava. Työnantaja ei saa tehdä päätöstä työvoiman käytön vähentämisestä ennen kuin yhteistoimintaneuvottelut on käyty loppuun.

- Konsernissa tytäryhtiön täytyy käydä yhteistoimintaneuvottelut, ennen kuin emoyhtiö tekee sellaisen toimintaa koskevan lopullisen ratkaisun, joka merkitsee tytäryhtiön tai sen osan lopettamista tai toiminnan olennaista laajentamista tai supistamista.

- Työvoiman vähentämisestä ei pitäisi keskustella kevyesti missään tilanteessa. Varsinkaan tyhjiä uhkauksia ei pitäisi esittää. Sellainen vain aikaansaa levottomuutta ja vaarantaa turhaan yrityksen toimintaa. Jos tällaisia ”heittoja” kuuluu, on syytä käynnistää keskustelut joissa selvitetään mistä on kysymys. Kaikki yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut on käytävä yhteistoiminnan hengessä, tavoitteena yksimielisyys. Esimerkiksi yhteistoimintalain 6 luvun neuvottelum-

Yhteistoiminta-asiamies Helena Lamponen ja Insta Defsecin pääluottamusmies Marko Heikkilä kokoustauolla.

nettelypykälän rikkominen tahallaan tai huolimattomuudesta on sakkorangaistuksen alaista, toteaa Lamponen lopuksi.

Jos sinulla on kysyttävää yt-laista, tai vaikkapa henkilöstörahastolaisista tai henkilöstön edustuksesta yrityksen hallinnoissa, yhteistoiminta-asiamiehen toimistoon voi olla yhteydessä esimerkiksi sähköpostilla, **yhteistoiminta-asiamies@tem.fi**.

teksti ja kuva ARTO KUJALA

Laki yhteistoiminta-asiamiehestä tuli voimaan 1.7.2010. Tehtävään valittiin oikeustieteen tohtori Helena Lamponen.

Lamponen on koulutukseltaan oikeustieteen tohtori ja varatuomari. Hän on toiminut palkka-asiamiehenä ja lakimiehenä Akavan Erityisalat ry:ssä vuodesta 1989 lähtien. Hänellä on vahva käytännön kokemus viran tehtävälleen kuuluvasta lainsäädännöstä. Lamponen on toiminut muun muassa palkansaajakeskusjärjestöjen yhteisenä lakimiessihteerinä yt-lakikomiteassa. Lisäksi hän on väitellyt yhteistoiminta-asiamiehen tehtävään läheisesti liittyvästä aiheesta.

KENTÄN TASOLTA

1. Tiedätkö kuka on yrityksesi työsuojeluvaltuutettu?
2. Miten työsuojeluasioita voisi kehittää työpaikallasi?

teksti ja kuvat: JYRKI VÄYRYNEN

JARI NYSTRÖM Suomen Transval Oy

1. Kyllä, Toni Jokinen.
2. Meillä on meneillään työturvallisuuskorttikurssi kaikille työntekijöille. Se on hyvä askel kohti turvallisempaa työyhteisöä.

MARTTI LIUKKO Swissport Oy

1. Kyllä, Ville Koskenkorva
 2. Liukkaus näin talviaikaan yksi haitallisimmista asioista. Jää glykolin alla on todella liukasta.
- Yksin työskennellessämme voi tapaturman sattuessa kestää kauan ennen kuin apua saa hoidettua paikalle.

VILLE TAHVANAINEN Finnair Catering Oy

1. Kyllä, Reijo Hiltunen.
2. Jokainen voi osaltaan vaikuttaa työturvallisuuteen pienillä asioilla, esimerkiksi noudattamalla nopeusrajoituksia asematasolla. Maltti on valttia myös kiireen keskellä.

Työsuojeluvaltuutetun tehtävät

■ Työsuojeluvaltuutettujen, niin uusi-
en kuin vahojenkin, on hyvä väliä tarkistella ja miettiä mitä siihen työsuojeluvaltuutetun toimeen oikein kuuluu-
kaan.

Työsuojelun valvontalaki 26 § ja var-
sinkin 31 § antaa tähän oivan vastauk-
sen:

Työsuojeluvaltuutettu edustaa työpai-
kan työntekijöitä käsiteltäessä 26 §:ssä
tarkoitettuja asioita yhteistoiminnassa
työnantajan kanssa ja suhteessa työsuojelu-
viranomaisiin. Tämän lisäksi työsuojelu-
valtuutetun tehtävänä on **oma-aloit-
teisesti** perehtyä työpaikkansa työym-
päristöön ja työyhteisön tilaan liittyviin
työntekijöiden turvallisuuteen ja tervey-
teen vaikuttaviin asioihin sekä työsuojelu-
säännöksiin. Samoin hänen tulee osal-
listua työsuojelua koskeviin tarkastuksiin
ja asiantuntijan tutkimuksiin, jos tämä
tai työsuojeluviranomainen katsoo tut-
kimukseen osallistumisen tarpeelliseksi.
Työsuojeluvaltuutetun tulee myös osal-
taan kiinnittää edustamiensa työnteki-
jöiden huomiota työn turvallisuutta ja
terveyttä edistäviin seikkoihin

Muistakaa tuo oma-aloitteisuus työ-
suojeluvaltuutetun tointa hoitaessan-
ne!

REIJO HILTUNEN
työsuojeluvaltuutettu
IAU:n työsuojeluvaltuutettujaoksen
puheenjohtaja

Työsuojelukausi vaihtui

Uusi työsuojelukausi alkoi 1.1.2012. Kahdeksi vuodeksi valitut työsuojeluvaltuutetut ja työsuojeluasiamiehet aloittivat uuden toimikautensa.

TYÖSUOJELUVALTUUTETUT, VARAVALTUUTETUT JA TYÖSUOJELUASIAMIEHET

Airpro Oy

Vesa Pietilä, varavaltuutettu
Heidi Riipinen, varavaltuutettu

Ametro Handling Oy

Antti Saastamoinen,
työsuojeluvaltuutettu

Blue1 Oy

Reita Virnes, työsuojeluvaltuutettu
Janne Taskinen, varavaltuutettu

Finavia Oy

Finavian työsuojeluorganisaatiosta kerrotaan myöhemmin Unioni-lehdessä.

Finnair Cargo Terminal Operations Oy

Hannele Katajavuori,
työsuojeluvaltuutettu
Riku Virkonmaa, varavaltuutettu
Mikko Mäntynen, varavaltuutettu

Finnair Catering Oy

Reijo Hiltunen, työsuojeluvaltuutettu
Päivi Pirra, varavaltuutettu,
työsuojeluasiamies
Henry Appleton, varavaltuutettu,
työsuojeluasiamies

Finnair Engine Services Oy

Arto Mäenpää, työsuojeluvaltuutettu
Jukka Jaatinen, varavaltuutettu
Arto Lehtonen, varavaltuutettu

Finnair Flight Academy Oy

Jaakko Lukkarla, varavaltuutettu

Finnair Technical Services Oy

Mika Koivula, työsuojeluvaltuutettu
Panu Turunen, varavaltuutettu,
työsuojeluasiamies
Ilona Jylhä, varavaltuutettu,
työsuojeluasiamies
Markus Berg, työsuojeluasiamies
Tero Keskitalo, työsuojeluasiamies

Finnair Travel Retail Oy

Valentina Sibakov,
työsuojeluvaltuutettu
Terhi Jokela, varavaltuutettu
Solveig Lehtinen, varavaltuutettu

Finnish Aircraft Maintenance Oy

Alpo Laitinen, työsuojeluvaltuutettu
Kalle Virtanen, varavaltuutettu
Juha-Matti Tiitu, varavaltuutettu

Insta Defsec Oy

Pekka Reinola, työsuojeluvaltuutettu

Inter Handling Oy

Kim Ranin, työsuojeluvaltuutettu
Ville Wideman, varavaltuutettu
Janne Meskus, varavaltuutettu

Inter Handling Turku Oy

Emilia Valtonen,
työsuojeluvaltuutettu

ISS Aviation Oy

Janne Anttonen,
työsuojeluvaltuutettu
Petri Riitinki, varavaltuutettu
Jarno Nyholm, varavaltuutettu

Havas Ground Handling Co

Saku Utriainen,
työsuojeluvaltuutettu

Northport Oy

Lilli Ansari, työsuojeluvaltuutettu
Juhani Pietilä, varavaltuutettu,
työsuojeluasiamies
Juha Korhonen, varavaltuutettu

Raskone Oy

Jarmo Mykkänen,
työsuojeluvaltuutettu
Jorma Petra, varavaltuutettu

RTG Ground Handling Oy

Mika Sarjanen, työsuojeluvaltuutettu
Pasi Murtonen, varavaltuutettu
Anneli Tuovinen, varavaltuutettu

Suomen Transval Oy

Toni Jokinen, työsuojeluvaltuutettu
Marco Heinonen, varavaltuutettu,
työsuojeluasiamies
Jari Piippo, varavaltuutettu,
työsuojeluasiamies
Mika Kolehmainen,
työsuojeluasiamies

Swissport Finland Oy

Ville Koskenkorva,
työsuojeluvaltuutettu
Santtu Frej, varavaltuutettu,
työsuojeluasiamies
Meelis Roden, varavaltuutettu,
työsuojeluasiamies

Turkish Airlines

Yusuf Polat, työsuojeluvaltuutettu

Yit Kiinteistötekniikka Oy

Jari Makkonen, työsuojeluvaltuutettu
Pekka Laaksonen, varavaltuutettu

Työsuojeluvaltuutettujen yhteystiedot löytyvät osoitteesta: www.iau.fi/yhteystietoja/tyosuojeluvaltuutetut

Catering muutosten vuosi

■ Finnairin hallitus päätti viime vuoden helmikuun lopussa aloittaa selvitystyön rakenteellisista vaihtoehtoista koskien mahdollisia yhteistyökumppaneita Finnair Cateringissa. Kartoitusta koski Cateringin tuotantoa, sekä sille palveluita tuottavaa Finncateringia. Selvityksen ulkopuolelle jäivät Travel Retail toiminnot, joihin tärkeimpänä kuuluu tax free -myynti.

Muutosta perusteltiin, kuten tämän kaltaisissa hankkeissa yleensä on tapana, tarpeella säilyttää Finnairin catering-toiminnan kustannuskilpailukyky ja laatu alati koventuvassa kansainvälisessä kilpailussa. Lisäksi rakenteellisten muutosten tavoitteena oli vakaa pyrkimys turvata Finnairin asiakaslupauksen mukainen laadukas ja kustannustehokas ruokatarjoilu lennoilla. Finnair Catering oli ollut toki tähänkin asti voitollinen yritys, ja täyttänyt palveluvelvoitteen.

Tunnustelua

Asiasta kuultiin seuraavan kerran toukokuun lopussa. Suunnitelmien mukainen kartoitustyö oli aloitettu ja tietoja sen etenemisestä luvattiin heti kun olisi jotain kerrottavaa. Ja pian olikin. Juhannusta odotellessa kesäkuun puolivälissä vieraili Finnair konsernin toimitusjohtaja **Mika Vehviläinen** Cateringin johdon infossa kertomassa rakennemuutoksen sen hetkisestä tilanteesta. Hänelle pystyi myös esittämään kysymyksiä asian tiimoilta. Tilaisuudessa kävi selkeästi ilmi, että Cateringin muutokset ovat vain yksi osa konsernin tytäryhtiöiden tuottamien töiden uudelleen järjestelyä.

Tämän jälkeen rakennemuutoksen tilasta kuultiin kesälomien jälkeen elo-

kuulla, silloisen cateringin toimitusjohtajan **Kristinan Inkiläisen** julkaisemassa blogissa.

Saman kuun lopulla Cateringissa vieraili useiden yhtiöiden edustajia ja heidän neuvonantajia tutustumassa paikallisiin olosuhteisiin. Syyskuussa Finnairin hallitus valtuutti toimivan johdon jatamaan rakennemuutoksen selvitystyötä ja siihen liittyviä neuvotteluja. Neuvot-

teluja käytiin tästä eteenpäin lukumäärällisesti rajattujen partnereiden kanssa. Kaikki vaihtoehdot yhteistyölle olivat kuitenkin vielä avoinna.

Toimintaa

Lopulta marraskuussa kerrottiin Travel Retail toiminnan yhtiöittämisen omaksi yhtiökseen saaneen verottajan hyväksynnän. Yhtiöittäminen tarkoitti

OLET STRESSAANTUNUT kun tunnet, että vaatimuksia on enemmän kuin mitä fyysisesti tai psyykkisesti jaksat

Voimavarat riittävät

- Pieni määrä stressiä pitää vireänä
- Vapaa-aika nauttii palautumiseen

Jatka samaan malliin!

Yrittäminen voimavarojen äärirajoilla

Tunnet, että mieli ja ruumis ovat hälytystilassa. Voimakas tai pitkään jatkunut stressi voi johtaa seuraaviin oireisiin:

- mieli ja ruumis ylikierroksilla
- väsymys, keskittymisvaikeudet, levottomuus
- ärtyneisyys, jännittyneisyys
- univaikeudet
- vaikeus nauttia seksistä
- alakuloisuus
- rentoutumisen hakeminen lisääntyneestä alkoholien käytöstä ja tupakoinnista

Laita asiat tärkeysjärjestykseen, kaikkea et voi tehdä kerralla. Käynnistä stressin syiden etsiminen ja poistaminen ja turvaa riittävä lepo ja palautuminen. Muutoin on riskinä, ettei elimistö täysin palaudu normaalityylään. Rentoutumiskeinot auttavat vasta, kun muutat elämäntapojasi.

Voimavarat loppuvat ellei uhkatekijöitä saada poistettua

- mieli ja ruumis ylikierroksilla
- puhti pois, voimavarat loppuvat, luovuttaminen, uupuminen, loppuun palaminen
- vähentynyt suorituskyky ja halu yrittää
- välinpitämättömyys, toivottomuus
- yllherkkyys, itkuhätkäykset
- muistivaikeudet
- pelko kontrollin menettämisestä
- vakava masennus
- erilaisten sairauksien ilmeneminen

Hakeudu ammattiauttajan vastaanotolle. Tilanne vaatii elämän kokonaisvaltaista uudelleen arviointia.

YLIOPILAIDEN TERVEYDENHOITOSÄATIO

käytännössä sitä, että vuoden vaihtes-
ta eteenpäin Catering-tuotanto toimii
omassa yhtiössään ja Travel Retail -lii-
ketoiminta omassaan.

Henkilöstö yrityksissä jatkoi ns. van-
hoina työntekijöinä, joten muutoksella
ei työoikeudellisia vaikutuksia siis ollut,
vaan kyse oli lähinnä teknisestä valmis-
telusta catering-toiminnan myyntiä var-
ten.

Tämän jälkeen rakennemuutosta
on käsitelty johdon infoissa joulukuus-

sa 2011, sekä tammikuussa 2012 tilan-
teen ollessa edelleen saman. Neuvottelu-
ja käydään edelleen, mutta mitään uutta
mullistavaa ei toistaiseksi ole ollut ker-
rottavaksi.

Tuloksia odotellessa

On selvää että tässä jutussa esitetyn kal-
tainen operaatio on aikaa vievä ja haas-
teellinen työnantajalle läpikäytäväk-
si menestykselliseen lopputulokseen.
Ratkaisua odottavan aika on erittäin

pitkä myös jatkuvassa epävarmuudes-
sa oleville työntekijöille, joiden työhy-
vinvointiin sillä on suorat seuraukset.
Vuosi 2012 on vasta aluillaan, emme-
kä Cateringissa vieläkään muuta voi,
kuin katsoa mitä tuleman pitää. Oma
rastimme on varmistaa, että työm-
me jatkossakin on osa Lentoliiken-
teen palveluja koskevaa työehtosopi-
musta, se on voimassa 31.10.2013 asti.

REIJO HILTUNEN

Luottamushenkilövalintoja

Finnair Travel Retail toimintojen yhtiöittämisen myötä on tehty seuraavat luottamus-
henkilövalinnat:

Pääluottamusmieheksi on valittu **Birgitta Mangström**, puhelin 0400 810 309, sähköposti birgitta.mangstrom@finnair.fi.

Työsuojelevaltuutetuksi on valittu **Valentina Sibakov**, puhelin 044 276 2061, sähköposti valentina.sibakov@finnair.fi. Varavaltuutetuksi valittiin **Terhi Jokela** ja **Solveig Lehtinen**.

Yhtiöittämisen yhteydessä siirtyi Suomen Transval Oy:lle varastotoimintoja ja henkilökuntaa. Näiden varastojen osastoluottamusmiehenä toimii **Ari Suhola**, ari.suhola@transval.fi ja työsuojeleluasiamiehenä **Mika Kolehmainen**, mika.kolehmainen@transval.fi.

Oikeutta hakemassa

Käräjäoikeus tuomitsi helmikuussa 2012 ilmailualalla toimivan työnantajan maksamaan kahdelle entiselle työntekijälleen yhteensä 135 000 euron korvaukset työsuhteiden perusteettomista päättämisistä. Työnantaja on esittänyt tyytymättömyytensä tuomioon. Kertomus oikeudenkäyntien taustalla on alakuloinen pienoiskuva työelämän murroksessa kamppailevista työntekijöistä.

Ensimmäinen irtisanominen

Vuonna 2003 kansallinen lentoyhtiö ulkoisti maapalvelutoimintojaan lentoasemakohtaisesti. Työntekijöiden työnantaja vaihtui, kun he siirtyivät liikkeen luovutuksella kollegansa perustamaan maapalveluyritykseen. Alle vuoden kulluttua tämä myi yrityksensä edel-

leen. Vuonna 2007 yrityksen toiminta loppui ja kaikki työntekijät irtisanottiin.

Irtisanomiset olivat seurausta lentoyhtiön tekemistä uusista järjestelyistä, joilla se siirsi lentoaseman maapalvelunsa edelleen kolmannelle toimijalle. Myös tämän yrityksen takana oli lentoyhtiön entinen työntekijä. Hän ei kuitenkaan kokenut olevansa velvollinen ottamaan irtisanottuja työntekijöitä palkkalistoilleen, vaan katsoi yrityksensä ottaneen maapalvelutoiminnot vastaan entiseltä työnantajaltaan, jolla ei luonnollisestikaan ollut enää työntekijöitä, koska nämä oli siirretty jo aiemalla liikkeenluovutuksella yritykselle, joka oli heidät irtisanonut - koska lentoyhtiö oli toimeenpannut uudet järjestelyt...

Toinen irtisanominen

Erityisen suuri yllätys lentoyhtiölle ei ollut, että työntekijöitä edustanut ammattiliitto kyseenalaisti irtisanomiset. Liitto vaati työntekijöille oikeutta siirtyä liikkeen luovutuksen ehdoin kolmannen työnantajan palvelukseen. Asiasta saavutettiin eri-

näisten vaiheiden jälkeen lentoyhtiön ja ammattiliiton välillä yhteisymmärrys. Tähän ymmärrykseen oli myös kolmannen osapuolen - ts. tulevan kolmannen työnantajan - tyytyminen.

Kolmas työnantaja ulkoisti seuraavana vuonna toimintojaan alihankkijalle, josta tuli työntekijöille järjestyksessään neljäs työnantaja. Liikkeen luovutuksen jälkeen alihankkija aloitti yt-neuvottelut, irtisanoi kahden työntekijän työsuhteet ja vapautti heidät työvelvoitteestaan saman tien. Irtisanottujen työntekijöiden työpanos korvattiin alihankinnasta vastanneen yrityksen omistajien työpanoksella.

Työsuhteiden purkaminen

Neljännän työnantajan palvelukseen siirretyt työntekijät järjestivät tilanteessa mielenilmauksen, koska katsoivat, että edellinen työnantaja ei edellyttänyt alihankkijoidensa noudattavan työehtosopimusta. Mielenilmaus päättyi ammattiliiton, työnantajaliiton sekä tällä kertaa alihankinnan tilaajan roolissa olleen kolmannen työnantajan välisissä neuvotteluissa saavutettuun yhteisymmärrykseen.

Ymmärrys syntyi ammattiliiton esitettyä näytöt alihankinnassa tehdyistä työehtosopimusrikkomuksista. Kolmas työnantaja ilmoitti luopuvansa siirtymäajan kuluessa kaikesta alihankinnastaan

sekä alihankkijoille siirrettyjen työntekijöiden työsuhteiden palauttamisesta ennalleen mukaan lukien alihankkijan irtisanomat työntekijät.

Tieto mielenilmauksen päättymisestä ei kuitenkaan tavoittanut jo kahdesti irtisanotuiksi tulleita kahta työntekijää, vaan he protestoivat kohtaloaan vielä varsinaisen mielenilmauksen päätyttyä. Tämä tapahtui huutelemalla tapahtumista lentoaseman aidan ulkopuolelta omia mielipiteitä.

Työntekijöiden käyttäytymisestä tehtiin reilun viikon kuluttua lentoaseman pitäjälle poikkeama- ja havaintoilmoitus. Ilmoituksen perusteella lentoaseman pitäjän turvapäällikkö katsoi turvallisuutta vaarannetun sillä tavoin, että päätti myöhemmin olla myöntämättä työntekijöille lentoaseman henkilökortteja. Koska henkilökortit olivat työnteon edellytys, kolmas työnantaja purki työntekijöiden työsuhteet.

Hallinto-tuomioistuimet

Työntekijät eivät tyytyneet osaansa, vaan anoivat ja saivat ammattiliitoltaan oikeusapua viedäkseen asiansa eteenpäin. Lentoaseman pitäjän hallintoviranomaisena toimivalle virastolle jätettiin oikaisuvaatimus. Siinä vaadittiin turvapäällikön päätöstä kumottavaksi. Vastauksenaan oikaisuvaatimukseen virasto päätti, että sen ei pidä ottaa kantaa asiaan. Se ei katsonut turvapäällikön päätöksessä olevan kyse siviili-ilmailun turvatoimista, vaan toimimisesta kiinteistön haltijana.

Työntekijät hakivat valvovan viranomaisen päätökseen muutosta hallinto-oikeudesta, joka antoi ratkaisunsa asiaan vuonna 2010. Johtopäätöksensä hallinto-oikeus totesi, että kun turvapäällikön päätöksessä ei edes väitetty henkilökorttien myöntämättä jättämisen liittyvän siviili-ilmailun turvatoimiin ja toisaalta hallintoviranomaisena toimiva virasto itse oli myöntänyt työntekijöille kulkuoikeuden lentoaseman turvavotulle alueelle, henkilökorttien myöntämättä jättämiselle ei ollut perusteita.

Viraston päätös jättää muuttamatta turvapäällikön kielteinen henkilökorttipäätös todettiin virheelliseksi.

Virasto ja lentoaseman pitäjä valittivat heille kielteisestä päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Vuonna 2011 antamassaan ratkaisussa korkein hallinto-oikeus totesi tutki-neensa asian ja hylkäävänsä valitukset. Voimaan jäi hallinto-oikeuden ratkaisu, jonka mukaan viraston olisi tullut puuttua turvapäällikön virheellisiin toimiin, tämän jättäessä myöntämättä työntekijöille henkilökortit.

Käräjäoikeus

Hallinto-oikeusprosessin aikana työntekijät jättivät myös käräjäoikeuteen haastehakemuksen. Siinä vaadittiin kolmannelta työnantajalta korvauksia työsuhteiden perusteettomasta päättämisestä. Käräjäoikeuden tuomiolaulselma, jossa kolmas työnantaja tuomittiin maksamaan työntekijöille korvauksia yhteensä 135 000 euroa, annettiin tämän vuoden tammikuussa. Työsuhteiden päättämisistä oli kulunut yli kolme vuotta.

Kokonaisharkinnassaan käräjäoikeus antoi määrävän merkityksen sille, että oikeus valittaa hallintoviranomaisen päätöksestä kuuluu perus- ja ihmisoikeuksiin, josta kolmannen työnantajan on tullut olla tietoinen. Se katsoi valitusmenettelyn menettävän merkityksensä, jos hyväksyttäisiin tulkinta, jonka mukaan työnantaja voisi päättää työsuhteet ennen henkilökortteja koskevan valitusmenettelyn päättymistä.

Lisäksi käräjäoikeus kiinnitti huomiota perusteluissaan henkilökorttien eväämiseen varsin ilmeisesti vaikuttaneen poikkeama- ja havaintoilmoituksen tekijään ja aiheeseen. Oikeus totesi työn-

antajan edustajan laatineen ilmoituksen työntekijöiden protestoinnista, joka ei ollut tapahtunut näiden työaikana eikä lentoaseman turvavotulla alueella, vaan ulkona aidan takana yleisölle avoimissa tiloissa ja sen tarkoituksena oli ollut ainakin osaksi sanan- ja kokoontumisvapauden piiriin kuuluva, työoloihin liittyvä mielenilmaus.

Hovioikeus?

Lentoaseman pitäjä osti omistukseensa kolmantena työnantajana toimineen maapalveluyrityksen vuonna 2010, ennen hallinto-tuomioistuinten ratkaisuja. Koska kolmas työnantaja on ilmoittanut tyytymättömyytensä käräjäoikeuden tuomioon, ollaan tilanteessa, jossa lentoaseman pitäjällä on mahdollisuus - välillisesti omistuksensa kautta - viedä asia edelleen hovioikeuden käsiteltäväksi.

Lentoaseman pitäjän omistaman yrityksen kannalta henkilökorttien menettäminen on johtanut siihen, että työntekijöiden työpanos ei ole ollut sen käytävissä. Toisaalta työntekijöiden kannalta lentoaseman pitäjän turvapäällikön pää-

tös olla myöntämättä henkilökortteja, joka hallinto-tuomioistuinten perusteella jälkikäteen arvioiden osoittautunut perusteettomaksi, on johtanut työsuhteiden päättämisen, joka on yksilöiden kanalta vakava seuraus.

Jälkipuhe

Riippumatta siitä, miten mahdollisesti tuleva oikeudenkäynti tulee päätymään, asiaa voi arvioida myös siltä kanalta, miksi oikeudenkäynteihin lopulta jouduttiin.

Käräjäoikeuden päätöksellä nyt korvauksia saamassa olevien työntekijöiden työsuhteet alkoivat lentoyhtiössä 80- ja 90-luvuilla. Yhtiö päätti jo tuolloin strategisena linjauksenaan keskittyä ydintoimintoihinsa, jonka seurauksena mm. maapalveluja alettiin ulkoistaa.

Kuten kertomuksen alusta käy ilmi, lentoyhtiö teki ulkoistamisjärjestelyjä kahteen eri otteeseen. Ongelmat alkoivat toisen maapalvelusopimuksen jälkeen, joka tehtiin työntekijöiden kolmannen työnantajan kanssa. Aluksi tämä pyrki välttämään tilannetta, jossa joutuisi ottamaan työntekijät liikkeen luovutuksen ehdoin palkkalistoilleen. Myöhemmin työntekijät siirrettiin toisaalle ulkoistamalla toimintoja edelleen alihankkijoille. Lopulta esiin tulleet työehtosopimusrikkomukset johtivat ammattiliiton vaatimukseen luopua alihankinnasta.

Ammattiliiton näkökulmasta asiaa arvioiden, ulkoistaminen oli työntekijöiden kolmannen työnantajan keino kiertää työehtosopimusta, tämän tehtyä lentoyhtiön maapalveluista vastanneen tahon kanssa taloudellisesti huonosti harkitun sopimuksen. Huonon sopimuksen kanssa joutui lopulta taiteilemaan myös lentoyhtiön pitäjän turvapäällikkö. Hän teki kolmannen työnantajan edustajan poikkeama- ja havaintoilmoituksen johdosta päätöksiä, jotka hallinto-tuomioistuinten jälkikäteen arvioimina osoittautuivat perusteettomiksi.

Kuvitus ja teksti: JUHANI HAAPASAARI
ammattiliiton puheenjohtaja

Psykososiaaliset riskit työsuojeluvalvonnan erityisenä kohteena

■ Työsuojeluvalvonnassa kiinnitetään tulevana vuosina erityistä huomiota psykososiaalisen kuormituksen hallintaan työssä. Vuoden 2012 aikana toteutetaan valtakunnallinen valvontakampanja osana eurooppalaista psykososiaalisia riskejä koskevaa kampanjaa. Kunkin aluehallintoviraston (AVI) työsuojelun vastuualue päättää, millä toimialoilla ja työpaikoilla kampanjan tarkastukset toteutetaan.

Työn psykososiaaliset riskit ovat tämän päivän työelämän keskeisiä haasteita. Haitallista kuormitusta aiheuttavat esimerkiksi liiallinen työmäärä, jatkuva aikapaine, liian kovat vaatimukset, heikot vaikutusmahdollisuudet omaan työhön, tiedonkulun puutteet, väkivallan uhka ja työpaikan ristiriidat.

Kampanjassa korostetaan, että haitallinen psykososiaalinen kuormittuminen voi katkaista työurat ennenaikaisesti samoin kuin esimerkiksi työtapaturma.

Valvontakampanjan työsuojelutarkastuksilla valvotaan miten psykososiaaliset riskit on huomioitu työpaikan lakisääteisessä vaarojen arvioinnissa, onko vaarojen arvioinnin perusteella ryhdytty riittäviin toimenpiteisiin psykososiaalisten riskien vähentämiseksi ja onko työnantaja huolehtinut työterveyshuollon järjestämisestä ja toteutuksesta.

Psykososiaalisten riskien ennaltaehkäisy jää monilla työpaikoilla suunnittelun tasolle, koska työpaikalla ei tunnusteta ja arvioida työpaikan psykososiaalisia riskejä. Toimenpiteitä ei osata kohdistaa ongelmien syihin, ja

pahimmassa tapauksessa reagoidaan vasta sitten, kun työntekijät jäävät sairauslomalle.

Jokaisella työpaikalla tulee olla toimivat käytännöt psykososiaalisten riskien ennalta ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi. Sellaisiin psykososiaalisiin kuormitustekijöihin, jotka vaarantavat työntekijöiden terveyden, tulee puuttua varhaisessa vaiheessa. Valvonnassa kiinnitetään huomiota erityisesti työterveyshuollon hyödyntämiseen, koska työterveyshuolto toimii tärkeänä lakisääteisenä asiantuntijatahona työpaikan psykososiaalisten riskien ehkäisyssä ja hallinnassa.

Lähde: ETELÄ-SUOMEN
ALUEHALLINTOVIRASTO

Mitä tehdä kun 300 päivää täyttyy?

Olen työttömyyskassan jäsen ja ollut Kelan maksamalla sairauspäivärahalla pian 300 päivän ajan. Oikeuteni sairauspäivärahaan päättyy 31.1.2012. Miten minun tulee toimia tästä eteenpäin?

■ Ilmoittaudu työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon viimeistään 1.2.2012. Toimita ensimmäinen hakemus kassaan kahdelta ensimmäiseltä työttömyysviikolta. Toimita myös palkkatodistus vähintään 34 viikolta ennen siirtymistä Kelan sairauspäivärahalle. Laita työkyvyttömyyseläkehakemus vireille.

Mikäli sinulla on voimassa oleva työsuhde, kassa tarvitsee työnantajan

todistuksen siitä, ettei työnantajallasi ole tarjota hakijan työkyvyn mukaista työtä. Jos olet välittömästi ennen Kelan sairauspäivärahalle siirtymistä saanut kassalta päivärahaa, sinun ei tarvitse toimittaa aiempia tietoja uudelleen.

Lähde: KULJETUSALAN
TYÖTTÖMYYSKASSA,
www.kuljetusalan.fi

Kylmää kyytiä kylmässä maailmassa

Miika Nousiainen kolmas romaani Metsäjätti, kertoo Törmäläksi nimetystä tehdasyhteisöstä. Sen menneisyydestä, nykyisyydestä ja tulevaisuudesta, kun paikkakuntaa uhkaa työttömyys, alkoholismi, lama, perheväkivalta ja syrjäytyminen. Se kuvaa myös 1980-luvun kasvatusta, pienen paikkakunnan poliittista elämää sekä vaneritehtaan vaikutusta kaikkeen mitä kylässä tapahtuu.

■ Kirjan päähenkilöt ovat 1980-luvun nuoria. Pasi on muuttanut kotiseudultaan Törmälästä Helsinkiin 19-vuotiaana päästyään Kauppakorkeakouluun. Janne ei valmistunut edes paikallisesta lukiosta.

Janne ei tavoittele elämässään mitään, koska hänen äitinsä ja koulun opinto-ohjaaja ovat saaneet hänet uskomaan, että unelmien perässä juokseminen on typerää.

”Se kysyi kuitenkin muodon vuoksi suunnitelmistani. – Mitäs se Janne oli ajatellut, vai onko niin kuin yleensä, ettei ole ajatellut paljon mitään?”

Pasi sen sijaan oli oppinut kauppiksessa yhtä sun toista.

”Maslow-niminen kaveri oli kirjoittanut tarvehiearkioista. ... Ensimmäinen siinä tyydyttiin siihen, ettei vituta, mutta sitten edistytään ammatillisesti ja yritetään löytää jotain, mikä tuo elämään sisältöä.”

Sen ajan kasvatuksessa silmiinpistävintä oli isien ankuruus lähipiiriä ja itseään kohtaan ja äitien ilmeettömyys. Myös kunnan poliittiset ristiriidat toivat lasten elämään oman sävynsä.

”Ennen oli myös ongintaa lapsille. Onginta lopetettiin liian poliittisena 80-luvun alussa. Kommunistien mielestä joka lapselle olisi pitänyt antaa sama yllätys. Demarien mielestä se ei silloin olisi yllätys lainkaan. Onginnasta luovuttiin.”

Oli kyläläisillä silti yhteistä toimintaa. Patruuna oli perustanut kylälle urheiluseuran. Parhaaksi lajiksi oli osoittautunut lentopallo.

”Tuhannet tunnit vanerilevyjä kantaneen olivat pidentäneet asukkaiden kädet lajiin sopiviksi. Perusluonteeltaan vittumaiset kyläläiset pystyivät pelaamaan sovussa, kun joukkueita erotti verkko.”

Businesta

Ennen kansalaisten hyvinvoinnin takasivat Kekkonen ja idänkauppa, ja puunjalostusteollisuuden johdossa oli ensimmäiseen insinööriin. Toisin on nyt. Kekkonen poistui, samoin Neuvostoliitto, ja ”jossain vaiheessa jokainen hallituksessa

istuva insinööri korvattiin juristilla tai ekonomilla”, pahoittelee tehtaan vanha kunnioitettu patruuna.

”Metsäjätti edustaa sitä osaa maailmasta, jossa valta nykyisin on. Maailman ongelmat ratkotaan nykyään suurkaupunkien bisneskortteilla.”

Juristeilla ja ekonomeilla on valta päättää, että vaikka vuosi oli voittoa, niin ei kuitenkaan riittävän voittoa. Että ihmisten ankara työnteko ei tuota tarpeeksi. Työntekijä, joka on tyytyväinen pikkujouluissa saamaansa firman fleecepusakkaan ja tuntee ylpeyttä työstään ei ole arvokas, mikäli joku jossain tekee työn halvemmalla ja jos se tuottaa voittoa sille tilivuodelle tarpeeksi pitääkseen osakkeenomistajat tyytyväisinä. Ja tietysti myös juristit ja ekonomit saavat isomat bonukset.

Pasi, joka oli edennyt urallaan Metsäjätin johtoportaaseen, on saanut epäkiitolliseksi tehtäväkseen hoitaa tehtaan asiat kuntoon, eli käydä yt-neuvottelut, joiden seurauksena osa työntekijöistä saa lopputilin. Pasiin pomo Turo opastaa:

”Tuo on ihan OK, mutta laita siihen saman tien 70 henkilöä. 50 varmaan riittää, mutta ne kokee sen voitoksi, kun saavat neuvoteltua sen parillakymmenellä alas. Psykologiaa katos ;-). Mut näillä mennään.”

Metsäjätin iskulause: ”Globaali, mukautuva, eettinen”, vaikuttaa jotenkin tulta.

Huumori on tärkeässä osassa Metsäjätissä. Vaikka se vähenee synkkien tuulien puhaltaessa, ei se kokonaan lopu.

Ajankuva tiivistetään Metsäjätissä realistisesti:

”Kaikki ei olekaan yksilön vika päätösten varassa, vaan maailmanmenossa on nyt ihan aidosti vikaa.”

ARTO KUJALA

ISBN: 978-951-1-25534-5

Kustantaja: Kustannusosakeyhtiö Otava 2011

Köysi kiristyy

Tarkoitukseni oli kertoa työhyvinvoinnistani mutta hyvällä tahdollakaan en pysty. Pystyn kuitenkin kertomaan työpahoinvoinnista.

Työhuoneeni seinällä on kuva, jonka otin eräästä lentokonehallista viime vuonna. Siinä putoamissuojaimen apuköydestä on tehty hirttosilmukka. Muistan kuinka kuvaa ottaessani mietin tekijän/tekijöiden tarkoituspäätä. Onko kyseessä jonkinlainen pila, vai suoraviivainen taidonnäyte köydensitomisesta? Jälkeenpäin ajateltuna silmukka kuvasi lentokonetekniikan kohtaloa ja työntekijöiden mielialaa. Viime vuonna hirtettiin noin neljäsataa työsuhdetta käytännössä koko vuoden kesktäneen piinan jälkeen.

Ennen kuin viime vuosi edes päättyi, alkoi jo kantautua viestejä uusista armoitomista ja suoraviivaisista säästötoimista seuraavalle vuodelle.

Nyt on selvää että työntekijämäärä vähennetään ja/tai ulkoistetaan teknisistä toimista jälleen tänäkin vuonna. Mistä ja kuinka paljon sitä ei vielä kovin moni tiedä, mutta köysi kiristyy ja työntekemisen motivaatio on huipussaan.

No ensi vuonna asiat ovat sitten selviä ja jäljelle jääneet saavat työrauhan. En usko siihen, sillä ennen kesää perustettava ja ensi vuonna toimintansa aloittava lentoyhtiö ottaa osittain tai kokonaan haltuunsa valtaosan Euroopan ja Kotimaan reiteistä.

Tarvitseeko uusi yritys sitten minkälaisia teknisiä palveluja Helsingin lentotaseamalla jää nähtäväksi, ja jälleen kerran tekniikan työntekijä on ihmeissään. ”Ammattitaidollasi ei ole enää käyttöä, löysimme kustannustehokkaamman partnerin. Mutta muista että tämä ei ole sinun vikasi”

Mitä tällainen vuosien hullunmylly tekee ihmisen hyvinvoinnille? Itse olen ainakin viimeaikoina ollut usein hyvin väsynyt. Minulla on unihäiriöitä. Lisäksi olen kynnistynyt. En todellakaan usko työnantajan ajattelevan minun, tai muidenkaan työntekijöiden parasta. En tarkoita työnantajalla tätä työnjohtoa, jonka kanssa päivittäin teen töitä, sillä he ovat ihan samassa liemessä. Puhun päälliköistä ja johtajista siis etäällä olevasta harmaasta massasta.

En usko olevani työssäni tarpeeksi hyvä. Moni minua paljon kokeneempi ja ahkerampi ammattimies heitettiin jo viime vuonna sivuun. Minut pelasti luottamustoimi.

Oireeni täyttävät työuupumuksen tunnusmerkit. Sitä ei diagnosoida sairaudeksi, mutta siitä voi hyvin kehittyä täydellinen ”Peace of Mind”

MARKUS BERG

Työsuojeluasiamies / Mekaanikko
Finnair Technical Services Oy

Arto Kujala

”

Mitä tällainen vuosien hullunmylly tekee ihmisen hyvinvoinnille?

Erityisetu Teboililta

Erityisetu voimassa

1.2.-31.3.2012

-2 snt/l
polttoaineesta*

*Alennuksen saa liiton jäsenkortilla Teboil-huoltamoilta ja -automaattiasemilta lukuun ottamatta Teboil Express -automaattiasemia. Alennus jäsenkortilla normaalisti -1,7 snt/litra.

www.teboil.fi/liitto

TEBOIL

huoltaa autoja ja ihmisiä

Parannusta 62-vuotiaan pitkäaikaistyöttömän asemaan

Vuoden 2012 helmikuun alusta pitkäaikaistyötön voi saada vanhuuseläkkeen 62-vuotiaana ilman varhenuusvähennystä. Vanhuuseläke voi koostua työeläkkeestä ja kansaneläkkeestä.

Oikeus vanhuuseläkkeeseen koskee työtöntä, joka on

- syntynyt vuonna 1950 tai sen jälkeen
- täyttänyt 62 vuotta
- saanut ansiopäivärahaa tai peruspäivärahaa lisäpäiviltä eläkkeen alkamista edeltävän kuukauden aikana vähintään yhdeltä päivältä.

Työttömyyspäivärahaa maksetaan lisäpäiviltä, kun työtön on täyttänyt 59 vuotta ennen 500 päivän enimmäis-

ajan täyttymistä ja hänellä on enimmäisajan täytyessä työeläkkeeseen oikeuttavia ansioita vähintään viideltä vuodelta 20 viime vuoden aikana.

Eläkkeen hakeminen

Vanhuuseläkettä on haettava. Hakemuslomakkeen saa työeläkelaitoksesta, Kelasta, Eläketurvakeskuksesta sekä näiden internet-sivuilta. Eläkeenhakijan on lisäksi pyydettävä työttömyyskassalta tai Kelalta todistus työttömyyspäivärahan saamisesta lisäpäiviltä. Todistus tulee toimittaa eläkehakemuksen käsittelevälle työeläkelaitokselle tai Kelalle.

Työtön voi itse valita, hakeeko hän vanhuuseläkettä 62-vuotiaana tai myöhemmin. Jos hän ei halua hakea sitä, hänelle voidaan maksaa työttömyyspäiväraha sen kalenterikuukauden loppuun, jona hän täyttää 65 vuotta.

Ennen vuotta 1950 syntyneet työttömät

Ennen vuotta 1950 syntyneillä työttömyyspäivärahaa saavilla pitkäaikaistyöttömillä säilyy oikeus työttömyyseläkkeeseen. Jos ennen vuotta 1950 syntynyt henkilö täyttää työttömyyseläkkeen myöntämisen edellytykset 62-vuotiaana, hänelle myönnetään kuitenkin työeläkelakien mukainen vanhuuseläke vähentämättömänä työttömyyseläkkeen sijaan. Kela myöntää hänelle työttömyyseläkkeen, joka muuttuu vanhuuseläkkeeksi 65-vuotiaana.

Lisätietoja

Lisätietoja vanhuuseläkkeestä voi kysyä työeläkkeen osalta omasta työeläkelaitoksesta tai Eläketurvakeskuksesta ja kansaneläkkeen osalta Kelasta. Työttömyyspäivärahas- ta ja lisäpäivätodistuksesta saa tietoa päivä- rahan maksajalta eli työttömyyskassasta tai Kelasta.

Työttömyysturvaan muutoksia vuoden alusta

■ Peruspäivärahan tasokorotuksen ja vuodenvaihteen indeksikorotuksen myötä ansiopäivärahan perusosan määrä nousee 1.1.2012 alkaen 31,36 euroon. Perusosan määrä on tällä hetkellä 25,74 euroa.

Esimerkkejä ansiopäivärahan tasosta vuonna 2012:

Palkka/kk	Ansiopäiväraha €/päivä *
2 000,00	57,46
2 500,00	67,51
3 000,00	77,56
3 500,00	86,81

* esimerkeissä ei ole otettu huomioon korotusosia

Soviteltu päiväraha

Sovitellun päivärahan työaika- raju nousee vuoden alusta 75 prosentista 80 prosenttiin.

Soviteltua ansiopäivärahaa voidaan maksaa osittain työllistyneelle henkilölle esimerkiksi lomautuksen tai osaaikatyön ajalta. Sovitellun päivärahan työaika- raju määrittelee sen, milloin työ katsotaan kokoaikaiseksi ja oikeus työttömyysetuuteen lakkaa.

Vuoden 2012 alusta lukien kokoaikaiseksi katsotaan työ, jota tehdään yli 80 % alalla sovellettavan kokoaikaisen työn- tekijän enimmäistyöajasta.

Lyhennetty työviikko

Lomautetuille, joiden työaika on lyhennetty yhdellä tai useammalla päivällä viikossa, maksetaan ansiopäiväraha mene- tetyiltä työpäiviltä ilman sovittelua myös jatkossa.

Lyhennetystä työviikosta on säädetty määräaika- laina 1.1.2010- 31.12.2011. Vuoden 2012 alusta lukien säädöksestä tulee pysyvä osa työttömyys- turvalainsäädäntöä.

Hyvä veli valvoo

Tervetuloa hyvät veljet, ja onhan täällä pari siskoakin, tänne hyvien veljien kokoukseen.

Silmämääräisesti tarkasteltuna täällä ei näyttäisi olevan läsnä ketään, joka ei ole asioista perillä. Piintyneen tavan vuoksi kuitenkin huomautan, että käytäntönämmehän ei ole ollut suorittaa nimihuutoa tai laatia pöytäkirjaa tämän tilaisuuden tapahtumista. Kiitän sydämellisesti myös kiireiltään paikalle vauvautuneita itsevalvontaelimien jäseniä, sekä valtion omistajaohjauksesta vastaavia henkilöitä. Muistutan kuitenkin, että puhe- ja esitysoikeus ei tarkoita mitään enempää. Poliittisia irtopisteitä on tänne turha tulla keräilemään. Teidän tulee poistua jos päätöksistä syntyy keskustelua.

Päätöksenteko on kabinettiin jäävien jäävien hommaa.

Älkää huoliko, se oli vain pikku vitsi, kerron sen aina näin kokouksen aluksi.

Sitten siirrymme asialistalle.

Ensimmäisenä tässä olisi tätä peruskauraa. Joku tonttu on mennyt taas lisäämään kaavaan ihan mitä sattuu. Uudet liikehuoneistot ovat tyystin väärin sijoitetut, niille yritetään järjestää aivan väärää rakennuttajia ja sitten täällä on jotain helvetin kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja suunnitteilla. Kuinka monta kertaa minun täytyy muistuttaa kaupunki- ja kuntasuunnittelun merkityksestä. Ensi syksynä järjestetään taas vaalit, ja silläkin uhalla että tämä tuntuu jankutukselta, muistutan kaikkia sopivien ehdokkai-

den haarukoimisesta. Puolueella ei ole väliä. Hyviä ehdokkaita löytyy kyllä aivan kaikista.

Tähän liittyen on sitten tämä pöydällä oleva museo-keissi. Avajaisiin tuli kutsu, ja vaimo on kuukauden juossut amokia pitkin Pohjoisesplanadin putiikkeja firman luottokortin kanssa, joten hoitakaa se nyt jo jumalauta kuntoon.

Toisena tässä listalla on tällainen vaatimaton urakan tynkä. Järjestetäänkö tarjouskilpailu ennen kuin kaupungin isät ehtivät ensin? Heh, heh. Ovatko Jukkis tämän, vai annetaanko Timukan hoitaa? Sovitaan se rahoitus sitten paremmalla ajalla. Finanssit kuntoon, sano. Kauppi se on joka kannattaa.

Ylimääräisissä asioissa täällä olisi sitten tällainen asuntojärjestely.

Voisivatko valtion omistajaohjauksesta vastaavat siirtyä hetkeksi tuonne salin puolelle vaikka kehittelemään jotain. Kiitos. Asiaan. Esitän ratkaisuksi että Mikke ja Hartsa katsovat tämän kuntoon, niin se on sitten siinä. Keskustelua – keskustelu päättyy – kop.

Kaikki taisikin sitten olla tällä kertaa tässä. Ensi kerralla on tärkeä kokous kun täytyy tehdä kuntauudistus. Sosiaali- ja terveyspalveluissa on vielä paljon löysää rahaa luukatoisissa kynsissä kiinni.

Kutsukaapas se edeskäypä käymään. Otetaan vähän lain ja hyvän hallintotavan mukaan.

Hugo Tungo

Siviililentoliikenteen
työntekijät ry 012:n

Kevätkokous

Aika: ke 28.3.2011 klo 18.00

Paikka: Ravintola Shamrock
yläkerta
Peltolantie 2, Vantaa

Kokouksessa käsitellään
sääntömääräiset asiat
Ruokatarjoilu

Ennakkokutsu

Ilmailualan Unioni IAU ry:n edustajiston sääntö-
määräinen **kevätkokous** pidetään Helsingissä
perjantaina 13.4.2012 kello 10.00 alkaen.

Paikka: Kuljetusliittojen kokoustilat, Merisali,
John Stenbergin rantaa 6, Helsinki

Kokouksessa käsitellään IAU:n sääntöjen 7§
kokoukselle määrittävät asiat, sekä hallituksen
kokoukselle esittämät muut asiat.

IAU RY:N HALLITUS

Ilmailutekniikan ammattiyhdistys ITA ry:n

Sääntömääräinen kevätkokous

31.3.2012 M/S Viking XPRS:llä

Aika: la 31.3.2012

Lähtö: Helsinki - Katajanokka klo 11.30–
(ole satamassa paikalla klo 10.45 mennessä)
klo 11.45 Bistro Buffet ruokajuomineen
Tallinna–Reisisadam klo 14.00

Kevätkokous klo 14.30-17.00

Paluu: Tallinna–Reisisadam klo 18.00–
Helsinki–Katajanokka klo 20.30

Sitovat ilmoittautumiset
to 8.3. mennessä **itary001@gmail.com**
Ilmoita viestissä nimesi ja syntymäaikasi.
Ota mukaan passi tai 1.3.1999 jälkeen
myönnetty kuvallinen henkilökortti.
Ruokailupaikkoja on rajallinen määrä.

TERVETULOA
ITA RY JOHTOKUNTA

Ilmailualan unioni amm.os. 10 toivottaa jäsenet tervetulleiksi

Sääntömääräiseen kevätkokoukseen

Aika: 20.3.2012 klo. 18.00

TALLINK SPA AND CONFERES HOTELLIIN

Lähtö Helsingin Länsi-satamasta klo 14.00

Saapuminen takaisin 21.3 klo 16.00

Ilmoittautuminen terminaalisella klo 13.00

Majoitushinta 40€/jäsen

Sitovat ilmoittautumiset 5.3.2012 mennessä.

Tämän jälkeen peruutettuja varauksista
ammattiosasto veloittaa kulut.

Maksut OKO 554128-20002286

Majoitushinta sisältää matkat Helsinki–Tallinna
ja takaisin sekä majoituksen 2h huoneessa ja ruokailut.

Ilmoittautumiset vain sähköpostilla **j.salonen@hotmail.com**

**Tärkeää: Ilmoita samalla syntymäaikasi, mahdollinen
erityisruokavalio ja toive, kenen kanssa haluat majoittua.**

Muista ottaa eu-henkilökortti tai passi mukaan.

TERVETULOA
JOHTOKUNTA

In memoriam

Reino Kinturi

* 22.5.1936

† 26.1.2012

Finnairin entisen pääluottamusmiehen
ja ammattiyhdistysaktiivin muistoa
kunnioittaen Ilmailualan Unioni IAU ry
ja työkaverit.

UNIONIN ILMESTYMINEN 2012

Numero 2 ilmestyy 27.4.
aineisto toimitukseen 9.4.
Numero 3 ilmestyy 22.6.
aineisto toimitukseen 4.6.
Numero 4 ilmestyy 7.9.
aineisto toimitukseen 20.8.
Numero 5 ilmestyy 19.10.
aineisto toimitukseen 1.10.
Numero 6 ilmestyy 14.12.
aineisto toimitukseen 21.11.

ILMOITUSKOOT JA HINNAT (alv 0%)

koko sivu, 180 x 230 mm, 240 €
1/2 sivua, 180 x 115 mm, 120 €
2/6 sivua, 118 x 115 mm, 80 €
1/6 sivua, 57 x 115 mm, 40 €

KUVAKULMA

IAU:n kuva-arkisto

Etsi kuvasta IAU:n pitkäaikainen taloudenhoitaja Olli Kaivanto.
Vihje: Olli on tottunut laulamaan sekä nuotin että Nilin vierestä.

Rakkeja vastaanottajilla

© JM Koskinen ja Elina Rajala

Ilmailualan Unioni IAU ry

John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI

Puhelin: (09) 4785 71 (vaihte)
faksi: (09) 4785 7250
sähköposti: etunimi.sukunimi@iau.fi
kotisivut: www.iau.fi

Puheenjohtaja	Juhani Haapasaari	(09) 4785 7220
Varapuheenjohtaja	Reijo Hautamäki	(09) 4785 7221
Liittosihteeri	Juha-Matti Koskinen	(09) 4785 7225
Sopimussihteeri	Arto Kujala	(09) 4785 7222
Työympäristösihteeri	Pekka Kainulainen	(09) 4785 7227
Taloussihteeri	Ari Miettinen	(09) 4785 7228

Jäsenasiat: Ari Miettinen (09) 4785 7228
jasenasiat@iau.fi

Ilmailu- ja Rautatiekuljetusalan Työttömyyskassa

Toimisto on avoinna arkisin klo 9.00–14.00

osoite: Kaisaniemenkatu 10, 00100 HELSINKI
faksi: 09 47857 209

kassanhoitaja	Paula Seppälä	p. 09 47857 200
kassanhoitaja	Sari Meling	p. 09 47857 202
kassanhoitaja	Mirva Tuomi	p. 09 47857 203
kassanhoitaja	Kari Kallio	p. 09 47857 201

email: etunimi.sukunimi@iau.fi
kotisivut: www.irkatk.fi

Työkykyneuvojalta tukea työhön paluuseen

■ Kelan työkykyneuvoja ottaa yhteyttä, jos asiakkaan sairauspäivärahakausi pitkittyy tai sairausjaksot alkavat toistua.

Työkykyneuvonta on Kelan uusi palvelu, joka käynnistyy tammikuusta alkaen vähitellen koko maassa. Tehtävään koulutetut työkykyneuvojat tarjoavat sairauspäivärahaa saaville ja kuntoutusta tarvitseville asiakkaille yksilöllisiä ratkaisuja työhön paluun tueksi.

Työkykyneuvoja ottaa yhteyttä asiakkaaseen, jonka työkyvyttömyys uhkaa pitkittyä tai jolla on useita toistuvia

työkyvyttömyysjaksoja. Työkykyneuvojan asiakkaisiin kuuluvat myös ammatikouluttamattomat nuoret ja työttömät työnhakijat, joiden sairauspäiväraha on hylätty lääketieteellisistä syistä sekä henkilöt, jotka ovat saaneet hylkäävän päätöksen työkyvyttömyyseläkkeestä ja hakevat sairauspäivärahaa.

Yksilöllinen suunnitelma

Työkykyneuvoja kartoittaa asiakkaan kokonaistilanteen haastattelussa ja antaa tietoa Kelan eri etuuksista, kuten ammatillisesta tai muusta kuntou-

tuksesta sekä osasairauspäivärahasta. Neuvoja myös ohjaa asiakkaan tarvittaessa muiden palvelujen piiriin. Asiakkaalle voidaan tehdä yhdessä eri asiantuntijoiden kanssa yksilöllinen työhön paluuta tukeva suunnitelma.

Työkykyneuvoja tekee tiivistä yhteistyötä muiden toimijoiden kuten sosiaali- ja terveydenhuollon, TE-toimistojen, työeläkevakuutuslaitosten ja kuntoutuksen järjestäjien kanssa. Yhteistyöllä pyritään siihen, että asiakkaan palvelu olisi mahdollisimman joustavaa ja tukisi hänen paluutaan työelämään.

PHT on vuoden 2012 alusta toimintansa aloittava kansanterveys-työtä tekevä järjestö, jonka tehtävänä on tukea työikäisten ja heidän perheidensä hyvinvointia. PHT:n ovat perustaneet Suomen Ammattiliittojen Lomajärjestö SAL-lomat, Toimihenkilölomat T-lomat ja Akavajärjestöjen A-lomat.

Suomen Ammattiliittojen Lomajärjestö SAL ry siirtää toimintansa uuteen järjestöön.

www.pht.fi

